

N:o 18.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, med förslag till lag om ändrad lydelse af 10 § i förordningen angående lagfart å fång till fast egendom den 16 juni 1875, gifven Stockholms slott den 9 januari 1897.

Under återopande af bilagda i statsrådet och högsta domstolen förda protokoll vill Kongl. Maj:t härmed, jemlikt § 87 regeringsformen, föreslå Riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om ändrad lydelse af 10 § i förordningen angående lagfart å fång till fast egendom den 16 juni 1875.

Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

L. Annerstedt.

Förslag

till

lag om ändrad lydelse af 10 § i förordningen angående lagfart å fång till fast egendom den 16 juni 1875.

Härigenom förordnas, att 10 § i förordningen angående lagfart å fång till fast egendom den 16 juni 1875, sådant detta lagrum lyder enligt lagen den 31 december 1891, skall erhålla följande ändrade lydelse:

Kan till följd af de i 6, 7, 8 och 9 §§ gifna föreskrifter sökt lagfart ej beviljas, eller finnes sökandens rätt vara tvistig, eller möter, enligt den i 18 § nämnda bok eller eljest, mot bifall till ansökningen annat hinder, som icke är af beskaffenhet att den jemlikt 5 § genast bör afslås, förklare rätten ansökningen hvilande i afbidan på hindrets undanrödjande. Tvist, som bör afdömas innan ansökningen slutligen pröfvas, skall, om den ej redan är vid domstol anhängig, af rätten förvisas till särskildt utförande i laga ordning.

Är lagfartsansökning förklarad hvilande till följd af hinder, hvarom i 7 § förmäles, skall kungörelse derom af rätten utfärdas, om sökanden det äskar. Varder ej, efter det genom sökandens försorg nämnda kungörelse tre gånger, minst en månad mellan hvarje gång, blifvit så väl införd i allmänna tidningarna, som ock, när fråga är om egendom å landet, uppläst i kyrkan för den församling, der egendomen är belägen, äfvensom i angränsande församlingars kyrkor, klander å fånget instämmt samt i rättens lagfartsprotokoll antecknad inom fem år efter sista kungörandet; och förekommer ej heller eljest anledning att annan eger bättre rätt till egendomen; då må den omständighet att förre egarens åtkomst ej styrkes icke vidare utgöra hinder för lagfartens beviljande, der det visas, att sökanden eller han och hans rättsinnehafvare oafbrutet under nämnda fem år

varit i mantals- och skattskrifningslängd upptagne såsom egare till fastigheten. Innan i ty fall ansökningen bifallas må, skall kronans ombudsman i orten deröfver höras.

I afseende å lagfartsansökning, hvarom kungörelse utfärdats innan denna lag trädt i kraft, skall gälla hvad hittills varit stadgadt.

*Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
fredagen den 29 maj 1896*

i närvaro af:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve DOUGLAS,
Statsråden friherre ÅKERHJELM,
GROLL,
WIKBLAD,
GILLJAM,
Friherre RAPPE,
CHRISTERSON,
WERSÄLL,
ANNERSTEDT.

Chefen för justitiedepartementet statsrådet Annerstedt anmälde i underdånighet:

Riksdagens skrifvelse den 3 maj 1895, deri Riksdagen anhållit, dels att Kongl. Maj:t ville låta utreda, om och i hvilka fall inskränkning i den genom lag och författningar stadgade legala annonseringen kunde ega rum samt för Riksdagen framlägga det förslag, hvartill den verkställda utredningen kunde föranleda, dels ock att Kongl. Maj:t ville, i sammanhang med berörda utredning, taga i öfvervägande, i hvad mån en inskränkning i fråga om den i 10 § af lagfartsförordningen stadgade bestämmelse om kungörelses uppläsande i kyrka lämpligen kunde ega rum, samt, derest detta funnes vara förhållandet, till Riksdagen framlägga förslag till ändrade lagbestämmelser i sådant syfte.

Öfver hvilken framställning justitiekanslersemetet afgifvit infor dradt underdånigt utlåtande.

Efter att hafva redogjort för innehållet af omförmälda skrifvelse och utlåtande yttrade departementschefen:

I Riksdagens förevarande skrifvelse anföres, att en inskränkning i den nu stadgade annonseringsskyldigheten är i vissa fall önskvärd, särskildt för så vidt angår en kungörelses upprepade införande i allmänna tidningarna, samt att nu gällande bestämmelser angående annonsering stundom sakna tillbörlig samstämmighet. Äfven om hvad sålunda anförts skulle af en närmare undersökning bekräftas, synes mig i allt fall den af Riksdagen ifrågasatta särskilda utredningen angående möjligheten af inskränkning i den legala annonseringen icke kunna förordas. På sätt af justitiekanslersemetet framhållits, äro nemligen de tillkännagifvanden, som genom annonsering bringas till allmänhetens kännedom, af så skiljaktig beskaffenhet, att ett för alla sådana tillkännagifvanden lika annonseringssätt icke lämpligen kan föreskrivas, och synes å andra sidan den lättnad i annonseringskostnaderna, hvilken skulle kunna genom ändring i gällande bestämmelser beredas, icke ega den hufvudsakliga betydelse, att endast för sådant ändamål bör företagas en så omfattande lagrevision, som i följd af omöjligheten att uppställa en allmängiltig regel om annonseringssättet skulle blifva erforderlig. Riksdagens framställning i denna del lärer alltså, i öfverensstämmelse med hvad justitiekanslersemetet yttrat, endast böra föranleda, att, när förslag till nya lagar eller författningar eller till ändring i äldre sådana af annan anledning upprättas, de af Riksdagen framhållna omständigheter i förekommande fall tagas i betraktande.

Hvad åter angår den af Riksdagen ifrågasatta ändringen i 10 § af lagfartsförordningen, synes det i nämnda lagrum föreskrifna uppläsande i kyrka af kungörelse derom, att lagfartsansökning förklarats hvilande, lämpligen kunna i någon mån inskränkas. Justitiekanslersemetet, som biträdt den af Riksdagen i detta afseende uttalade mening, har föreslagit, att ifrågasatt kungörelse skulle uppläsa — i stället för, såsom enligt nu gällande bestämmelse, i tingslagets kyrkor — i kyrkan för den församling, der fastigheten är belägen, samt i angränsande församlingars kyrkor. En dylik föreskrift, hvilken i afseende på de kyrkor, der kungörelse skall uppläsa, öfverensstämmer med den, som förekommer i 19 § af förordningen om jordegares rätt öfver vattnet å hans grund, synes mig vara för ändamålet tillräcklig. Med kungörandet i kyrka torde nemligen åsyftas hufvudsakligen att i det närmaste grannskapet sprida kännedom om lagfartsansökningen, medan den jemväl föreskrifna annonseringen i allmänna tidningarna skall bereda aflägsnare boende tillfälle att i händelse af befogenhet ingripa

för att hindra lagfartens beviljande. I sistnämnda annonsering torde till följd af de ifrågavarande angelägenheternas stora vigt någon inskränkning icke vara tillrådlig.

Departementschefen uppläste härefter ett i öfverensstämmelse med de af honom uttalade åsikter inom justitiedepartementet utarbetadt lagförslag af följande lydelse:

Förslag

till

lag om ändrad lydelse af 10 § i förordningen angående lagfart å fång till fast egendom den 16 juni 1875.

Häri genom förordnas, att 10 § i förordningen angående lagfart å fång till fast egendom den 16 juni 1875, sådant detta lagrum lyder enligt lagen den 31 december 1891, skall erhålla följande ändrade lydelse:

Kan till följd af de i 6, 7, 8 och 9 §§ gifna föreskrifter sökt lagfart ej beviljas, eller finnes sökandens rätt vara tvistig, eller möter, enligt den i 18 § nämnda bok eller eljest, mot bifall till ansökningen annat hinder, som icke är af beskaffenhet, att den jemlikt 5 § genast bör afslås, förklare rätten ansökningen hvilande i afbidan på hindrets undanrödjande. Tvist, som bör af dömas innan ansökningen slutligen pröfvas, skall, om den ej redan är vid domstol anhängig, af rätten förvisas till särskildt utförande i laga ordning.

Är lagfartsansökning förklarad hvilande till följd af hinder, hvarom i 7 § förmåles, skall kungörelse derom af rätten utfärdas, om sökanden det äskar. Varder ej, efter det genom sökandens försorg nämnda kungörelse tre gånger, minst en månad mellan hvarje gång, blifvit såväl införd i allmänna tidningarna, som ock, när fråga är om egendom å landet, uppläst i kyrkan för den församling, der egendomen är belägen, äfvensom i angränsande församlingars kyrkor, klander å fångtet instämmt samt i rättens lagfartsprotokoll antecknad inom fem år efter sista kungörandet; och förekommer ej heller eljest anledning att annan eger bättre rätt till egendomen; då må den omständighet att förre egarens åtkomst ej styrkes icke vidare utgöra hinder för lagfartens beviljande, der det visas, att sökanden eller han och hans rättsinnehafvare oafbrutet under nämnda fem år varit i mantals- och skattskrifningslängd upptagne såsom egare till fastigheten.

Innan i ty fall ansökningen bifallas må, skall kronans ombudsman i orten deröfver höras.

I afseende å lagfartsansökning, som förklarats hvilande innan denna lag trädt i kraft, skall gälla hvad hittills varit stadgadt.

På departementschefens af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställen täcktes Hans Maj:t Konungen förordna, att öfver detta lagförslag högsta domstolens yttrande skulle, för det ändamål, § 87 regeringsformen omförmäler, genom note ur protokollet infordras.

Ex protocollo:

Aug. von Hartmansdorff.

Utdrag af protokollet öfver lagärenden, hållet uti Kongl. Maj:ts högsta domstol onsdagen den 10 juni 1896.

Närvarande:

Justitieråden: ÅBERGSSON,
HERSLOW,
NORBERG,
HUSS,
AFZELIUS,
ISBERG,
CLAËSON.

T. f. byråchefen för lagärenden, konstituerade revisionssekreteraren Hammarskjöld föredrog i underdånighet:

Note ur protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 29 nästlidne maj, hvarmedelst, för det ändamål § 87 regeringsformen omförmäler, högsta domstolens utlåtande inforrats öfver följande, med föranledande af en utaf Riksdagen gjord framställning i ärendet, inom justitiedepartementet utarbetade

Förslag

till

Lag om ändrad lydelse af 10 § i förordningen angående lagfart å fång till fast egendom den 16 juni 1875.

Härigenom förordnas, att 10 § i förordningen angående lagfart å fång till fast egendom den 16 juni 1875, sådant detta lagrum lyder enligt lagen den 31 december 1891, skall erhålla följande ändrade lydelse:

Kan till följd af de i 6, 7, 8 och 9 §§ gifna föreskrifter sökt lagfart ej beviljas, eller finnes sökandens rätt vara tvistig, eller möter, enligt

den i 18 § nämnda bok eller eljest, mot bifall till ansökningen annat hinder, som icke är af beskaffenhet att den jemlikt 5 § genast bör afslås, förklare rätten ansökningen hvilande i afbidan på hindrets undanrödjande. Tvist, som bör afdomas innan ansökningen slutligen pröfvas, skall, om den ej redan är vid domstol anhängig, af rätten förvisas till särskildt utförande i laga ordning.

Är lagfartsansökning förklarad hvilande till följd af hinder, hvarom i 7 § förmäles, skall kungörelse derom af rätten utfärdas, om sökanden det äskar. Varder ej, efter det genom sökandens försorg nämnda kungörelse tre gånger, minst en månad mellan hvarje gång, blifvit såväl införd i allmänna tidningarne, som ock, när fråga är om egendom å landet, uppläst i kyrkan för den församling, der egendom är belägen, äfvensom i angränsande församlingars kyrkor, klander å fånget instämndt samt i rättens lagfartsprotokoll antecknad i inom fem år efter sista kungörandet; och förekommer ej heller eljest anledning att annan eger bättre rätt till egendomen; då må den omständighet att förre egarens åtkomst ej styrkes icke vidare utgöra hinder för lagfartens beviljande, der det visas, att sökanden eller han och hans rättsinnehafvare oafbrutet under nämnda fem år varit i mantals- och skattskrifningslängd upptagne såsom egare till fastigheten. Innan i ty fall ansökningen bifallas må, skall kronans ombudsman i orten deröfver höras.

I afseende å lagfartsansökning, som förklarats hvilande innan denna lag trädt i kraft, skall gälla hvad hittills varit stadgadt.

Justitieråden *Abergsson*, *Herslow*, *Afzelius* och *Isberg* lemnade förslaget utan annan anmärkning, än att det syntes lämpligare om den föreslagna lagens kungörelsesätt blefve tillämpligt i hvarje fall, der kungörandet ännu icke, när lagen trädde i kraft, påbörjats, vare sig genom införande i tidningarne eller genom uppläsning i kyrka; och hemställer alltså justitieråden att i öfverensstämmelse härmed öfvergångsstadgandet måtte affattas.

Justitieråden *Norberg*, *Huss* och *Claëson* lemnade förslaget utan anmärkning.

Ex protocollo:

N. v. Dardel.

*Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
lördagen den 9 januari 1897*

i närvaro af:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve DOUGLAS,
Statsråden: friherre ÅKERHJELM,
WIKBLAD,
GILLJAM,
friherre RAPPE,
CHRISTERSON,
WERSÄLL,
ANNESTEDT,
VON KRUSENSTJERNA,
Justitieråden: CLAËSON,
PETERSSON.

Chefen för justitiedepartementet statsrådet Annerstedt anförde i underdånighet:

»Genom nådigt beslut den 29 sistlidne maj tacktes Eders Kongl. Maj:t förordna, att, för det ändamål § 87 regeringsformen omförmåler, högsta domstolens utlåtande skulle inhemtas öfver ett inom justitiedepartementet utarbetadt, i statsrådsprotokollet för nämnda dag intaget förslag till lag om ändrad lydelse af 10 § i förordningen angående lagfart å fång till fast egendom den 16 juni 1875. Det sålunda infordrade yttrandet har numera inkommit och torde få af mig i underdånighet anmälas.

Af detsamma inhemtas, att tre bland högsta domstolens i lagförslagets granskning deltagande ledamöter lemnat förslaget utan anmärkning, hvaremot af de öfriga blifvit anmärkt, att det syntes lämpligare, om den

föreslagna lagens kungörelsesätt blefve tillämpligt i hvarje fall, der kungörandet ännu icke, när lagen trädde i kraft, påbörjats, vare sig genom införande i tidningarne eller genom uppläsning i kyrka.

Med anledning af hvad sålunda anmärkts torde det föreslagna öfvergångsstadgandet böra så affattas, att hittills gällande föreskrifter skola tillämpas å lagfartsansökning, hvarom kungörelse blifvit innan den nya lagen trädt i kraft utfärdad. Härigenom förebygges tillräckligt, att, såsom det remitterade förslaget ordalydelse skulle kunnat föranleda, de äldre bestämmelserna fortfarande anses gälla i fråga om hvarje lagfartsansökning, som före den nya lagens trädande i kraft förklarats hvilande, och således äfven i det fall, att nämnda åtgärd icke står i något sammanhang med sådana förhållanden, som i 10 § af lagfartsförordningen afses».

Sedan föredragande departementschefen härefter uppläst det i enlighet med hvad anfördt blifvit ändrade lagförslaget, hemställde han i underdånighet, att detsamma måtte, jemlikt § 87 regeringsformen, för Riksdagen till antagande framläggas.

Till denna af statsrådets öfrige ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen lemna bifall; och skulle till Riksdagen aflåtas proposition i ämnet, af den lydelse, som bilagan E vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo:

Aug. von Hartmansdorff.